

Yttrande

(MP,S,V)

2022-12-14

Ärende nr 2.1.2

Yttrande angående uppdrag gällande styrande dokument inom stadsutvecklingsområdet

I tjänsteutlåtandet är det otydligt hur innehållet i programmet för miljöanpassat byggande ska omhändertas framöver. Under de senaste fyra åren har högerstyret minskat miljöambitionerna inom stadsbyggnadspolitiken. I den rödgröna budgeten ökar vi tydligt ambitionerna genom att bland annat ställa krav på klimatneutralt och miljöanpassat byggande både när vi upplåter mark och i egen produktion. Det är viktigt att denna ambitionshöjning återspeglas när programmet för miljöanpassat byggande ska revideras.

Yttrande

(M), (L), (D), (KD)

2022-12-14

2.1.2

Yttrande – Uppdrag gällande styrande dokument inom stadsutvecklingsområdet

Yttrandet

I stort anser vi att framtaget tjänsteutlåtande är väl avvägt och bra. Vi vill dock skicka med en tydlig politisk signal att i det framtida arbetet, främst för Stadsbyggnadsnämnden som strategiskt ansvarig, arbeta utifrån devisen att ha så få styrande dokument, med så få vägledande principer, som möjligt. Detta för att arbetet inte ska spreta och för att kunna få en tydlig och röd tråd i stadsutvecklingsarbetet och arbetet med den kommande utbyggnadsplaneringen.

**Tjänsteutlåtande**

Utfärdat 2022-11-15

Diarienummer 1224/22

Handläggare

Neda Sherafat

Telefon: 031-368 00 72

E-post: neda.sherafat@stadshuset.goteborg.se

Uppdrag gällande styrande dokument inom stadsutvecklingsområdet

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att, i sitt arbete med att ta fram förslag till en samordnad styrning för den strategiska stadsplaneringen, inkludera samordning och värdering av styrningen i Strategi för utbyggnadsplanering, Trafikstrategi för en nära storstad, Cykelprogram för en nära storstad 2015–2025, Parkeringspolicy för Göteborgs Stad samt Göteborgs grönplan för en nära, sammanhållen och robust stad 2022–2030.
2. Stadsmiljönämnden får i uppdrag att, i nära samverkan med berörda nämnder, se över Policy för fysisk tillgänglighet och föreslå vilken styrning som behövs, i form av riktlinje eller liknande. I uppdraget ingår att överväga på vilket sätt universell utformning kan bli en bärande del.
3. Stadsmiljönämnden får i uppdrag att se över Riktlinjer för bedrivande av parkeringsverksamhet och föreslå vilken styrning som behövs, i form av riktlinje eller liknande.

Sammanfattning

Kommunfullmäktiges tidigare beslut föranleder behov av att, i syfte att anpassa styrningen till den nya organisationen och den nya strukturen för styrande dokument inom strategisk stadsplanering, utdela ansvar till nya nämnder gällande styrande dokument som har blivit utpekade att ingå i den nya strukturen. Den nya strukturen för styrande dokument innebär behov av omtag bland utpekade styrdokument bland annat för att anpassa styrningen till den nya organisationen. Stadsledningskontoret föreslår därför ett antal uppdrag till nya nämnder.

Stadsbyggnadsnämnden föreslås att, i sitt arbete med att ta fram förslag till en samordnad styrning för den strategiska stadsplaneringen, inkludera samordning och värdering av styrningen i ett antal styrande dokument.

Stadsmiljönämnden föreslås att se över Policy för fysisk tillgänglighet och Riktlinjer för bedrivande av parkeringsverksamhet, och föreslå vilken styrning som behövs, i form av riktlinje eller liknande. Beslutsnivå för styrningen behöver också bedömas, det vill säga om fastställelse ska göras i berörd nämnd eller i kommunfullmäktige.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Stadsledningskontorets förslag på uppdrag till stadsbyggnadsnämnden respektive stadsmiljönämnden bedöms kunna genomföras inom nämndernas ordinarie budget. Uppdragen bedöms ingå i nämndernas grunduppdrag enligt reglemente.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

En samordnad och sammanhållen styrning bedöms ha en positiv inverkan på stadens mål inom klimat, miljö och sociala frågor. Bedömning utifrån ekologisk och social dimension kommer att göras vid framtagande av styrande dokument.

Ärendet

I detta ärende lämnas förslag på uppdrag till stadsbyggnadsnämnden och stadsmiljönämnden gällande styrande dokument inom stadsutvecklingsområdet, i enlighet med tidigare fattade beslut i kommunfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2021-11-25 § 13 om en ny organisation för stadsutveckling (NOS 2023). Den nya organisationen träder i kraft vid årsskiftet 2022/2023 och i samband med det överförs verksamhetsansvar från byggnadsnämnden, fastighetsnämnden, lokalnämnden, park- och naturnämnden samt trafiknämnden till fyra nya nämnder. De fyra nya nämnderna är stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, stadsmiljönämnden och stadsfastighetsnämnden.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-05-19 § 14 om en ny struktur för styrande dokument inom strategisk stadsplanering, som innebär en förflyttning från dagens förhållandevis många stadenövergripande planerande styrande dokument till färre program och planer på staden-nivå, som i sin tur vid behov följs av (handlings-/verksamhets-) planer på nämnd-/styrelsenivå (dnr 1691/20). Kommunfullmäktige beslutade vid samma sammanträde att budgetuppdragen till park- och naturnämnden, att uppdatera grönstrategin, respektive trafiknämnden, att påbörja arbetet med att uppdatera trafikstrategin, hanteras genom att utformas som underlag inför NOS 2023, och inte genom beslut om uppdaterade styrande dokument. Detta för att inte riskera att cementera gamla strukturer från nuvarande organisation.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-06-16 § 5 att anta reglementen för de fyra nya nämnderna i NOS 2023. I stadsbyggnadsnämndens reglemente anges att nämnden ansvarar för att ta fram förslag till en samordnad styrning för den strategiska stadsplaneringen, för beslut i kommunfullmäktige.

Ovanstående beslut föranleder behov av att, i syfte att anpassa styrningen till den nya organisationen och den nya strukturen, utdela ansvar till nämnder inom NOS 2023 gällande styrande dokument som har blivit utpekade att ingå i den nya strukturen.

Bakgrund

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och rapport (dnr 1691/20) innehåller ett antal styrande dokument som skulle kunna ses över och samordnas i syfte att få en mer sammanhållen styrning. Kontorets slutsatser gällande analyserade dokument delades in i följande fyra kategorier:

1. **Styrdokument i behov av samordning:** Strategi för utbyggnadsplanering 2035, Trafikstrategi för en nära storstad 2035 och Grönstrategi för en tät och grön stad 2035, samt delar av Cykelprogram för en nära storstad 2021–2025 och Parkeringspolicy för Göteborgs Stad.
2. **Styrdokument i behov av översyn/revidering:** Målbild Koll2035, Vision och strategier för Centrala Älvstaden, Parkeringspolicy för Göteborgs Stad, sam Riktlinjer för bedrivande av parkeringsverksamhet.
3. **Styrdokument som kan ersättas:** Cykelprogrammet, Trafiksäkerhetsprogram 2010–2020, Program för miljöanpassat byggande, samt Policy för fysisk tillgänglighet i Göteborgs Stad.

4. **Styrdokument som kan upphöra att gälla:** Vision Göteborg 2021 vid utgången av 2023, Vision Kvibergs Park vid utgången av 2025, Göteborgs Stads plan för ridsport vid utgången av 2024, samt Göteborgs Stads friluftsprogram vid utgången av 2025.

Nuläge

Sedan kommunfullmäktiges beslut gällande NOS 2023 och ny struktur för styrande dokument har en del förändringar skett och följande beslut och initiativ har tagits.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-05-19 § 26 att anta Översiktsplan för Göteborg. Den nya översiktsplanen föranleder behov av att se över ett antal styrande dokument då de antingen är inarbetade eller påverkas av en reviderad inriktning. Översynen behöver göras samlat då det finns förutsättningar för att slå samman dokument, inte minst på grund av överlappningar. I översiktsplanen beskrivs utbyggnadsplanering som ett verktyg för att genomföra planen. Utbyggnadsplaneringen ska bidra till en samordning av olika åtgärder inom staden. Stadsbyggnadskontoret har påbörjat ett arbete med en utbyggnadsplanering.

Grönstrategin har upphört att gälla i samband med att park- och naturnämnden 2022-06-20 § 121 beslutade att godkänna Göteborgs grönplan för en nära, sammanhållen och robust stad 2022–2030, samt översända den till kommunstyrelsen för omhändertagande inom stadens nya organisation för stadsutveckling. Stadsledningskontoret har i samlingsärendet inom uppföljning oktober 2022 (dnr 0703/22) föreslagit kommunfullmäktige att förklara budgetuppdraget att uppdatera grönstrategin fullgjort. Kontorets bedömning är att grönplanen utgör ett planeringsunderlag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut 2022-05-19 § 14. Grönplanen är därmed inte att betrakta som ett styrande dokument.

Trafikkontoret har tagit fram ett underlag gällande trafikstrategin. Kontorets slutsatser och bedömning planeras att presenteras för trafiknämnden 2022-11-25. Kontoret har under drygt ett år tagit fram utredningar för att genomlysna trafikstrategin utifrån olika perspektiv. Utöver dessa analyser bedömer kontoret att ytterligare underlag behöver tas fram till den nya stadsbyggnadsnämnden inför värdering av trafikstrategin gentemot andra styrdokument.

Trafikkontoret har tagit fram ett förslag till en trafiksäkerhetsplan på nämndnivå. Planen planeras hanteras i trafiknämnden 2022-11-25.

Friluftsprogrammet följs för närvarande upp av park- och naturnämnden. Uppföljningen planeras vara klar under 2022 och redovisas i kommande årsrapport.

Angränsande ärenden

Detta ärende berörs av följande ärenden som är anmälda till samma kommunstyrelsesammanträde, 2022-12-14.

Dnr 0044/22: Stadsledningskontoret genomför varje år aktualitetsprövning av stadenövergripande styrande dokument. Syftet med prövningen är att säkerställa att stadens styrande dokument är aktuella. Genom prövningen identifieras de styrande dokument som är i behov av justeringar eller ska upphöra att gälla. Det görs även en bedömning om eventuella justeringar ska genomföras inom ramen för aktualitetsprövningsärendet eller hanteras som egna ärenden. Bland dokumenten finns ett antal som hanteras utifrån NOS 2023, dels genom att ansvarsområden anpassas efter de

nya nämndernas verksamhet, roll och ansvar, dels genom att uppdrag föreslås ges till nämnder i NOS 2023.

Dnr 1222/22: NOS 2023 medför behov av att flytta ansvaret för taxor och avgifter samt rätten att årligen indexuppräknas dessa enligt tidigare fattade kommunfullmäktigebeslut.

Dnr 1226/22: NOS 2023 medför behov av att föra över tidigare beslutade uppdrag från kommunstyrelsen och kommunfullmäktige till nya nämnder. I ärendet ingår uppdrag som inte beräknas vara slutförda till årsskiftet 2022/2023.

Stadsledningskontorets bedömning

Mot bakgrund av tidigare fattade beslut i kommunfullmäktige gällande NOS 2023 och nya nämnders reglementen, ny översiktsplan för Göteborg och en ny struktur för styrande dokument inom strategisk stadsplanering, bedömer stadsledningskontoret att nedan uppdrag ska ges till nämnder.

Omhändertagandet av uppdragen nedan kommer sannolikt medföra att styrning som idag många gånger samlas inom ett och samma styrande dokument kommer få en annan struktur. Detta följer av den inriktningen som fullmäktige antagit för styrningen inom området. I avvaktan på att uppdragen är fullgjorda kommer de nya nämnderna behöva förhålla sig till de idag framtagna dokumenten utifrån sina respektive verksamhetsansvar. Nämnderna behöver även värdera vad som behövs på nämndnivå på sikt.

Uppdrag till stadsbyggnadsnämnden

I stadsledningskontorets utredning, dnr 1691/20 konstaterades att ett antal styrande dokument behöver samordnas. Den nya strukturen för styrande dokument innebär behov av omtag bland utpekade styrdokument bland annat för att anpassa styrningen till den nya organisationen.

Stadsbyggnadsnämnden har enligt reglemente ansvar för att ta fram förslag till en samordnad styrning för den strategiska stadsplaneringen, för beslut i kommunfullmäktige. Nämnden ska till kommunfullmäktige ta fram de förslag till styrande dokument för den strategiska stadsplanering som krävs för att åstadkomma en samordnad styrning. Stadsledningskontoret bedömer att nämnden i detta arbete ska inkludera samordning och värdering av styrningen i Strategi för utbyggnadsplanering, Trafikstrategi för en nära storstad, Cykelprogram för en nära storstad, Parkeringspolicy för Göteborgs Stad samt Göteborgs grönplan för en nära, sammanhållen och robust stad 2022–2030. Flera av dokumenten är en blandning av planerande och reglerande styrning och/eller är beslutade på nämndnivå men har påverkan på styrningen i andra nämnders verksamhet. Delar av dokumenten ingår i uppdaterad form i stadens nya översiktsplan. På samma sätt som stadsbyggnadsnämnden ska värdera utifrån nuvarande styrning, bör även delar av den reglerande styrningen eller den som avser en mer operativ nivå kunna bilda utgångspunkt för andra nämnder/styrelser i värdering och eventuellt framtagande av egna verksamhets- eller handlingsplaner.

Stadsledningskontoret bedömer att stadsbyggnadsnämnden även ska värdera resultatet av pågående uppföljning av Göteborgs Stads friluftsprogram 2018–2025.

Friluftsprogrammet har tidigare bedömts kunna upphöra att gälla senast vid utgången av 2025 och dess mål och strategier vid behov kunna inkluderas dels i redan befintliga styrdokument, dels i kommande styrdokument inom folkhälsa, jämlikhet och

stadsplanering. Kommunfullmäktige gav 2022-10-27 § 34 kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett nytt program som ersätter Göteborgs Stads folkhälsoprogram 2019–2020 och Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018–2026. Delar av friluftsprogrammet bedöms kunna tas med i det arbetet. En ny värdering kommer att behöva göras när uppföljningen av friluftsprogrammet är klart.

Stadsledningskontoret bedömer vidare att nämnden på sikt ska värdera hur Vision och strategier för Centrala Älvstaden kan utvecklas i förhållande till stadens översiktsplan och annan styrning i staden.

Utöver ovan nämnda styrdokument finns självfallet andra dokument som stadsbyggnadsnämnden behöver ta ställning till i sitt uppdrag att arbeta för en samordnad styrning inom stadsutveckling.

Uppdrag till stadsmiljönämnden

Stadsledningskontoret föreslår två uppdrag till stadsmiljönämnden.

Policy för fysisk tillgänglighet är utdaterad, både vad gäller form, innehåll, mål och begrepp. En policy ska enligt stadens riktlinjer för styrande dokument inte heller innehålla några mål. Målen överlappar dessutom med Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Policyn behöver revideras och bedöms kunna ersättas med ett reglerande styrande dokument. Stadsledningskontoret föreslår därför att stadsmiljönämnden uppdras att, i nära samverkan med berörda nämnder, se över Policy för fysisk tillgänglighet och föreslå vilken styrning som behövs, i form av riktlinje eller liknande. I uppdraget ingår att överväga på vilket sätt universell utformning kan bli en bärande del.

Stadens riktlinjer för bedrivande av parkeringsverksamhet behöver revideras utifrån att den till delar är utdaterad och för att stämma överens med stadens riktlinjer för styrande dokument. Det finns även synkningsbehov till andra styrande dokument, såsom stadens elektrifieringsplan. Stadsledningskontoret föreslår därför att stadsmiljönämnden uppdras att se över riktlinjerna och värdera vad för slags styrning som behövs.

Vad gäller dessa två uppdrag behöver beslutsnivån för styrningen bedömas, det vill säga om fastställelse ska göras i berörd nämnd eller i kommunfullmäktige utifrån att styrningen berör flera av stadens verksamheter.

Program för miljöanpassat byggande

Program för miljöanpassat byggande stämmer inte överens med stadens riktlinjer för styrande dokument, varken vad gäller innehåll eller benämning. Innehållet är av reglerande karaktär och lämpar sig troligtvis bättre som en riktlinje. Innehållet behöver även ses över i relation till styrningen i stadens miljö- och klimatprogram. Eftersom programmet är antaget på nämndnivå bedömer stadsledningskontoret att exploateringsnämnden behöver ta ställning till vad för slags styrande dokument som ska tas fram på nämndnivå.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör